

HET RITUEEL Carlo Mertens

door Maarten Boussery

Trombonist

Creëren is een intens proces. Wat voor rituelen houden makers er daarbij op na? Carlo Mertens is eerste trombonist in ons Orkest. Hij en zijn collega-koperblazers staan in de schijnwerpers tijdens het kamerconcert *Met koperglans*.

'Wij, muzikanten, voelen ons soms soldaten: als we een foute noot spelen, lijkt het alsof we worden doodgeschoten. Hoe leuk onze job ook is, we moeten altijd presteren en dat levert best wat stress op. Het is daarom belangrijk dat ieder van ons onderzoekt hoe met die druk om te gaan. Je zou kunnen denken dat zoiets verbetert met de jaren, maar niets is minder waar. Vraag dat maar aan mijn oudere collega's. Net als iedere muzikant bouw ik rustpunten in opdat de stress het niet overneemt wanneer ik voor publiek speel. Iedereen doet dat op zijn eigen manier, voor mij is voorbereiding de sleutel.

Als trombonist heb je niet altijd de moeilijkste partij van het orkest te spelen. Wanneer we een nieuwe partituur krijgen, hou ik thuis een luistersessie en werk ik aan potentieel risicovolle passages. Eigenlijk speel ik tijdens het studeren vooral muziek die niets met opera te maken heeft. Meestal begin ik met octaaf oefeningen en ga ik alle toonladders af, zonder me te forceren. Dat is de ideale opwarming voor je lippen, want die heb je nodig om klank te maken. Daarna maak ik een opname van mezelf in de studio die ik thuis heb geïnstalleerd. Ik speel meerstemmige stukken met mezelf, wat niet alleen een goede intonatie-oefening is maar ook een simulatie van wat je in een orkest doet: met de andere koperblazers werken aan een uitgebalanceerde klank.

Ik studeer niet alleen thuis, maar ook in mijn auto. Wanneer ik naar de opera rij, speel ik op het mondstuk dat in mijn broekzak zit. De weggebruikers rondom me kijken wel eens raar, maar zo ben ik opgewarmd als ik aankom. Slechte lippen hebben, dat is het ergste wat een trombonist kan overkomen. Je kunt beter rekening houden met wat je de avond voor een concert eet. Ik ben verzot op zoute nootjes, maar voor mijn lippen laat ik ze beter links liggen. Ik ben meestal een uur op voorhand aanwezig om in te spelen en enkele laatste trekjes door te nemen. Voor een moeilijk concert eet ik altijd vegetarisch en zonder ik me het liefst wat af. Ik zie zulke gewoontes als een vorm van mentale voorbereiding om *in the zone* van een optreden te komen.

Zodra je in de orkestbak zit, is het kwestie de focus te bewaren, want zelfs het simpelste trekje zou verkeerd kunnen aflopen. Als eerste trombonist neem je sloopartijen voor je rekening, ben je aanvoerder van de trombones en fungeer je als bindmiddel tussen de andere koperblazers. Dat is spannend, maar in een orkestbak voel je je gelukkig wat minder bekeken. De angst om een foute noot te spelen verdwijnt. Verborgen onder het podium lijkt het alsof je fouten ook verscholen worden. Dat valse gevoel vermindert de stress en de kwaliteit verbetert. Doordat wij een maand lang dezelfde productie spelen, kennen we de muziek door en door en kunnen fantastische dingen ontstaan.

Ondertussen speel ik al veertien jaar in het warmste orkest van België. Ik kom met een glimlach werken en ga met een glimlach terug naar huis, wie kan dat zeggen? Het begon allemaal met een telefoontje: ik kreeg de vraag om de eerste trombonist te vervangen in *Wozzeck*. Ik heb een klassieke opleiding gevolgd, maar was de laatste twintig jaar vooral actief in de popwereld. Ik wist dat ik stevig zou moeten studeren – *Wozzeck* is aartsmoelijk –, maar er vielen wat tours weg en ik besloot de uitdaging aan te gaan. Het orkest was tevreden, dus ik mocht blijven. Gek hoe toeval en buikgevoel je leven zo kunnen veranderen. Ik zou voor geen geld willen ruilen met andere orkesten of bands, ik ben hier heel graag.

Trombonisten en koperblazers hebben in een orkest vaak de reputatie de joligsten van de groep te zijn. Dat klopt wel. De sfeer tussen mij en mijn collega's zit goed, we spreken ook naast het werk met elkaar af. We worden vaak ook wel beschouwd als delawaaimakers van het Orkest, een kwalijk vooroordeel. We wilden tonen dat we meer zijn dan die clichés. Daarom hebben we met de collega's het initiatief genomen om een koperensemble op te richten. Onze chef-dirigent Alejo Pérez wilden we er bewust bij: hij stuurt ons goed aan en kan ons op een andere manier leren kennen. Als ensemble kunnen we laten horen wat we in onze mars hebben, niets is zo leuk als intensief met elkaar muziek maken.'

‘Slechte lippen hebben,
dat is het ergste wat een
trombonist kan overkomen’

MET KOPERGLANS

Na het gesmaakte *Brass XL* vorig seizoen neemt het Koperensemble van Opera Ballet Vlaanderen je wederom mee op een muzikale achtbaan waarin iedereen zijn gading vindt: van het aanstekelijke *Kattenduet* van Rossini over de wervelende *Variaties op een thema van Paganini* van Witold Lutoslawski naar *A Londoner in New York* van Jim Parker (bekend van de muziek bij de tv-serie *House of Cards*).

OPERA ANTWERPEN
za 18 feb om 19:00u

OPERA GENT
zo 19 feb om 17:00u